

Megjelent Descartes „szenvedélytana” A magyar kiadás Szeged szülötte

A szegedi Ictus Kiadó gondozásában magyar nyelven először látott napvilágot René Descartes utolsó nagy filozófiai műve, A lélek szenvedélyei. Utoljára magyar nyelvre 1961-ben fordították le Descartes-művet, a könyvnek azonban számunkra másik érdekessége is van: a fordító, Dékány András a JATE Filozófiai Tanszékének oktatója.

– Én Descartes-ról rendszeresen tartok órákat az egyetemen, úgyhogy mondhatom: elég kevés szöveg lefordított szöveg áll rendelkezésre. Ez a könyv az átfogó Descartes-filozófia jelentős része, kiértelt, bölcs művet, a könyvnek egy etika megírásának gondolata régóta foglalkoztatta Descartes-ot, viszont az erkölcsstan az a terület, amelyikre a filozófus akkor vállalkozik, ha a filozófia többi területeit már kidolgozta. Jellemző, hogy a XX. században is olyan nevek készültek etika írására, mint Jean Paul Sartre, vagy Lukács György, teljes művük mégsem készült el. Descartesnak sikerült, bár tudjuk, hogy nagyon sokat gondolkodott rajta, hiszen a hagyatékában talált kéziratban rengeteg javítás szerepelt.

■ A szenvedélyek kifejtése mindig jelentős írói tehetséget kíván. A fordító szemszögéből is kérdelem, milyen író Descartes?

– A francia filozófusok hagyományosan nagyon szépen írnak. Ha megnézzük, majd mindegyikük regényt is írt. Descartes életművéből ez kimaradt, de a mű remek írói teljesítmény. Ugyanakkor, mivel sok gondolati tudományos meghatározás van benne, érződik egy kevés latinizmus is, hiszen a korabeli tudomány nyelve a latin volt. Jellemző, hogy íróilag olyan jelentős teljesítmény, hogy még a francia referenciakiadások sem tesznek hozzá semmit.

■ Milyen olvasótáborra találhat a könyv íthon?

A szegedi kiadvány fordítója: Dékány András. (Fotó: Nagy László)

– Szerintem ez a könyv alapmű, melynek örök mondanivalója van. Eddig csak azért nem olvasták, mert nem volt kiadva. A XVII. századból eddig a Descartes-fordítás híján Spinoza etikája volt igazán ismert itthon. Véleményem szerint ezt a könyvet olvasni fogják pszichológusok, filozófusok, az életvitel problémái iránt érdeklődő olvasók. Az emberi természet nagy kérdése, hogy a lélek szenvedélyeivel szemben hogyan viselkedjék. Biztos vagyok benne, hogy az irodalmárokat is érdekelné fogja, hiszen például a nagylelkűség problémája a kor nagy drámáiban is megjelenik. Descartes „rehabilitálja” a szenvedélyekkel teli életet. Őt a száraz racionalizmus képviselőjeként szokás beállítani, márpedig ebből a műből kiderül, hogy a beállítás hamis. Legfontosabbnak a szabad akarat használatát tartja: nála a szabad akarat használata nem a szenvedélyek elnyomásában, hanem a leghevesebb célok szolgálatába állításában nyilvánul meg. Olyan mű ez, amelynél nem érzem túlzásnak a hiánypótló jelzőt.

■ Descartes életét ismerve, megismerhette-e a szenvedélyek eredőit? Mint filozófus meglehetősen ismert ember volt a korabeli Európa királyi udvaraiban.

– Igen, kortársai szellemes, jó társalgónak jellemezték, viszont nem igazán szerette a korbelt meglehetősen megerőltető társasági életet. Ezért húzódott vissza Hágába is. Descartes igazi tapasztalati megismerő volt: utazott, hogy a „világ könyvéből” olvasson. Így születtek meghívásai a különböző királyi udvarokba, és így esett halála is: Krisztina királynő elfoglaltsága miatt a reggeli 5 órát jelölte ki filozófiai társalgásra, a tüdőbeteg Descartes pedig a hideg svéd téiben megfázott, beteg lett és meghalt.

■ Egy év múlva Descartes-év lesz. Készülnek?

– Születésének negyvenedik évfordulóját ünnepli majd a világ. Természetesen mi is. A magyarországi évfordulós rendezvények központja Szeged lesz, hiszen az MTA Filozófiai Társaság, a JATE, és a Pro Philosophia Szegediensis Alapítvány rendezésében nagy nemzetközi Descartes-konferenciát tartunk, melyre a védnökséget a francia nagykövetség és a Nemzetközi Descartes Társaság vállalta.

■ Vannak még lefordítatlan művek is...

– Egyiknek, a filozófia alapelveinek rövidített fordítását magam végzem, s ha minden jól megy, a Századvég Kiadó gondozásában az évfordulóra meg is jelenik.

Panek József

Milyen jogok illetik a kisebbségi szószólót?

A TORONY ALÓL

Mint már ismeretes, az önkormányzati képviselők december 11-én megtartott választásával egyidejűleg a város lakossága megválasztotta a szerb és a szlovák kisebbségi önkormányzatokat.

A cigány etnikum jelöltjeit is nyilvántartásba vette a választási bizottság, de a választás megelőző napokban a hét jelöltből három saját elhatározásából visszalépett, így a megmaradt jelöltek száma nem érte el a törvényben minimumként meghatározott öt főt.

ság elnökétől a cigányság helyzetét érintő, önkormányzati hatáskörbe tartozó ügyekben, amellyel az adott ülésen, vagy legkésőbb az üléstől számított 15 napon belül írásban érdemi válasz kell kapnia.

– Igényelheti a polgármester, a jegyzőtől, a bizott-

teről, a jegyzőtől a feladata ellátásához szükséges tájékoztatást és ügyviteli közreműködést.

– Kezdeményezheti a polgármester, a jegyző, a hatáskörrel rendelkező ügyintéző intézkedését a cigányságot érintő ügyekben.

– Kezdeményezheti, hogy a képviselő-testület a cigányság helyzetével összefüggő ügyben a hatáskörrel rendelkező szervhez forduljon.

A szószóló hozzászólását – kérelmére – a képviselő-testület, illetve a bizottság üléséről készült jegyzőkönyvben rögzíteni – ha hozzászólását írásban nyújtotta be – a jegyzőkönyvhöz csatolni kell.

A cigányság jogait, kötelezettségeit érintő önkormányzati rendelet megalkotása, illetve a cigányság helyzetét általánosan befolyásoló intézkedés meghozatala előtt a hatáskörrel rendelkező önkormányzati szerv köteles a szószóló véleményét kérni.

Új számlaszámok

Tájékoztatjuk tisztelt ügyfeleinket, hogy a Szeged Megyei Jogú Város közgyűlése 1994. október 6-án hozott határozatával 1995. január 1-jétől az önkormányzati és intézményei számlavezető pénzügyintézetévé az Unicbank Rt.-t választotta (Szeged, Kossuth Lajos sgt. 9-13.).

Ezzel az időponttal az eddig alkalmazott számlaszámaink megváltoznak.

Azon állampolgároknak vagy vállalkozásoknak, akiknek, illetve amelyeknek rendszeres fizetési kötelezettsége

(adó, illeték, törlesztés) van az önkormányzat felé, folyamatosan postázzuk a jövő évtől felhasználható csekket. Kérjük, befizetéseiket ezen csekkek felhasználásával, vagy az új számlaszámokra történő átutalással rendezzék. Egyedi esetekben arra kérjük ügyfeleinket, hogy az önkormányzat javára történő átutalások, befizetések elindítása előtt szíveskedjenek az önkormányzattal, illetve intézményeivel a számlaszámot egyeztetni. Megértésüket köszönjük.

Tisztelt Olvasók!
Tájékoztatjuk Önöket, hogy december 25-én és január 1-jén a Cserepes sori autópiacon elmarad.

PGM TRADE Kft

6724 SZEGED Csongrádi sgt. 22.

Számítógépasztalok és irodai székek, Délmagyarországon a legnagyobb választékban, kedvező árakon! Egyes bútorokból 10-15% engedmény, amíg a készlet tart!

Megtekinthető és megvásárolható:

PGM COMPUTER
6724 Szeged,
Csongrádi sgt. 22.
Tel.: (62)314-380

PGM BÜRO
6720 Szeged,
Dugonics tér 11.
Tel.: (62) 322-372

December 17-én Szombaton, és 18-án aranyvasárnap mindkét üzlet 9-14 óráig nyitva tart!

C+C & DISZKONT
Szeged, Fonógyári u. 11.
Telefon: 62/324-058

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánunk minden kedves vásárlóinknak!!!

Johnson & Johnson

PH 5,5 arcmosó 235 Ft
PH 5,5 arckrém 325 Ft

Most akciós áron!!!

Fogy.ár	Áfás váll.ár
Johnson & Johnson babafürdő	206 Ft 190 Ft
Johnson & Johnson babasampon	211 Ft 194 Ft
Johnson & Johnson babahintőpor	90 Ft 83 Ft
Penaten babajajándék-csomag	814 Ft 749 Ft

Ajándékcsoomagok a legkedvezőbb áron!

Impulse	927 Ft helyett	852 Ft
Nivea	883 Ft helyett	812 Ft
Naf-Naf	2750 Ft helyett	2050 Ft
Dove	1370 Ft helyett	1260 Ft
Oil of olaz	920 Ft helyett	846 Ft
Denim	1680 Ft helyett	1480 Ft

Rozsdamentes tálcák engedménnyel!

négyszögletes kerek	1110 Ft helyett	966 Ft
hal formájú	869 Ft helyett	757 Ft
Philips hajszárítók	1830 Ft helyett	1650 Ft
	2110 Ft-tól	2760 Ft

Karácsonyi képeslapok nagy választékban!!!
Video és audio kazetták, duracell elemek REKLÁMÁRON

SZALONCUKROK OLCSÓBBAN!
Amíg a készlet tart!

Dec. 24-én áruházunk zárva!
NYITVA TARTÁS: H-P.: 8-17 óráig

A BUDAPEST BANK ISMÉT KAMATOT EMELT,
hogy az Ön pénze ne veszítsen az értékéből!

Az 1994. november 1-jétől érvényes új nettó kamatmértékek a következők:

ÉRTÉKPAPÍROK KAMATMÉRTÉKE	LAKOSSÁGI BETÉTEK KAMATMÉRTÉKE
Aquincum Értékjegy I/A (lekötési idő: 2 év)	Lekötési évi kamat
Garantált kamat: évi 10%	1 hó 19–20%
Kamatprémium: évi 16%	2 hó 20–21%
Összesen: évi 26%	3 hó 21–22%
Aquincum Értékjegy II/A (lekötési idő: 366 nap)	6 hó 22–24%
Garantált kamat: évi 10%	9 hó 22,5–24,5%
Kamatprémium: évi 15%	12 hó 23–25%
Összesen: évi 25%	18 hó 23,5–25,5%
Takarékjegy A/1 (lekötési idő: 3 hó) évi 22%	Fenti kamatmértékek az 1994. november 1. után kötött betétekre érvényesek.
Takarékjegy B/1 (lekötési idő: 6 hó) évi 24%	A kamat mértéke a lekötött összeg nagyságától függ.

Pénztári órák:
Hétfő–Csütörtök 8–12, 14–17 óráig
Kedd, Szerda, Péntek: 8–13 óráig

BUDAPEST BANK RT.
Szeged, Klauzál tér 4.